

Täysistunto

Torstai 7.4.2016 klo 15.59—19.32

2.2. Suullinen kysymys veronkierron estämisestä (Olli-Poika Parviainen vihr)

Suullinen kysymys SKT 38/2016 vp

Suullinen kyselytunti

Toinen varapuhemies Paula Risikko: Seuraava kysymys, edustaja Olli-Poika Parviainen.

Keskustelu

16.43 **Olli-Poika Parviainen vihr:** Arvoisa puhemies! Panama-paperit ovat nostaneet keskusteluun veronkierron ja verovälttelyn. Hallituskin on ilmaissut tavoitteekseen torjua veronkiertoa ja harmaata taloutta, mutta tavoitteet näyttävät olevan heikolla pohjalla. Suomi on suhtautunut pikemminkin nihkeästi useisiin verotuksen avoimuutta lisääviin ja verokikkailun mahdollisuuksia rajaaviin hankkeisiin Euroopan unionissa. Esimerkiksi viime syksynä EU:n ministerineuvostossa käsiteltiin verojärjestelyjä koskevien tietojen antamista Euroopan parlamenttiin, jonka erityisvaliokunta tutkii verotuksen porsaanreikiä. Suomi kuului niiden jäsenmaiden ryhmään, joka esti tiedon antamisen valiokunnalle. (Eduskunnasta: Ohhoh! — Eduskunnasta: Näin on!)

Tietojemme mukaan komissio on nyt konsultoimassa jäsenmaita uudelleen samasta asiasta. Kysyisinkin hallitukselta: Aikooko hallitus muuttaa linjaansa? Aikooko Suomi yhä estää parlamentin tutkintakomiteaa tekemästä työtään, vai salliiko se, että komitealle toimitetaan sen pyytämät asiakirjat?

16.44 **Valtiovarainministeri Alexander Stubb** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Panama Leaks tulee avaamaan tapahtumaketjun ja vyyhdin, joka tulee muuttamaan veropolitiikkaa ja verojen tietojenvaihtoa. (Jukka Gustafsson: Eikö se ole hyvä asia?) — Se on ilman muuta hyvä asia. Kaikki veronkierto on tuomittavaa. Me emme hyväksy sitä. Se herättää vakavia kysymyksiä, ja me tarvitsemme enemmän kansainvälistä yhteistyötä. — Suomessa me pystymme toimimaan kolmella tasolla: meidän oikeusjärjestelmä laatii lait, poliisi tuomitsee rikolliset ja finanssivalvonta valvoo pankkeja. Me olemme olleet erittäin aktiivisia sekä EU-tasolla että OECD-tasolla, jotta veronkiertoa ja veroparatiisit kitkettäisiin pois. Tämä on erittäin vakava asia, ja hallitus tulee tekemään kaikkensa sen eteen, että tämä vyyhdin purkautuminen vie oikeaan suuntaan.

Toinen varapuhemies Paula Risikko: Pyydän niitä edustajia, jotka haluavat esittää lisäkysymyksiä, ilmoittautumaan painamalla V-painiketta ja nousemalla seisomaan. Edustaja Parviainen Olli-Poika.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 34/2016 vp

16.45 **Olli-Poika Parviainen vihr** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Vastauksesta huolimatta Suomi on myös muissa EU-kysymyksissä ollut jarrumiehen roolissa ja keskittynyt systemaattisesti esitysten ongelmiin ennemmin kuin ratkaisuihin. Hallitus on esimerkiksi suhtautunut kriittisesti myös EU:n mustaan listaan veroparatiiseista, hidastellut yhteisen yhdistetyn yhtiöveropohjan suhteen ja jarrutellut aloitetta yritysten maakohtaisesta veroraportoinnista. Kysynkin: Aikooko hallitus nyt muuttaa tätä linjaa suhteessa näihin kysymyksiin? Mitkä ovat ne konkreettiset aloitteet, joita hallitus aikoo ryhtyä nyt aktiivisesti ajamaan erityisesti EU-tasolla, jossa nämä kysymykset täytyy ratkaista?

16.46 **Valtiovarainministeri Alexander Stubb** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Ensimmäinen osa vastausta on korjaus. Suomi ajaa erittäin voimakkaasti verotuksen maakohtaista raportointia, ja on siitä jo hallituksen esitysluonnoskin juuri tullut lausuntokierrokselta. Tämä raportointi koskee kuitenkin viranomaisille tapahtuvaa veroraportointia, ja Suomelle on tärkeää, että viranomaiset saavat kaiken mahdollisen tiedon käyttöönsä. Me kannatamme verotuksen avoimuutta ja läpinäkyvyyttä. Myös julkiseen veroraportointiin liittyy kuitenkin erilaisia näkökulmia, joita me matkan varrella jatkuvasti tulemme selvittämään.

Lisään tuohon vielä sen verran, että meillä oli maaliskuussa Ecofin- eli valtiovarainministerikokouksessa pöydällä paketti, joka on komissiolta ulos tullut, jossa on veronkierron vastaiset toimenpiteet. Tämä paketti sisältää ehdotuksen verojen kiertämisen estämistä koskevaksi direktiiviksi. Se sisältää suosituksen verosopimukseen liittyvistä kysymyksistä, ja se sisältää ehdotuksen direktiivistä, jolla pannaan täytäntöön OECD:n maakohtainen raportointijärjestelmä. Me olemme tätä kokonaispakettia vahvasti tukeneet.

16.47 **Pääministeri Juha Sipilä** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämä on erittäin hyvä asia, että tämä tietovuoto tuli. Se tieto on todennäköisesti saatavissa myöskin Suomen verottajan käyttöön, mikä on hyvä asia. Jos siellä ilmenee rikollista toimintaa, että näitä ei ole ilmoitettu, niin se on sen jälkeen poliisiasia. Hallituksella on ensi viikon tiistaina käsiteltävänä harmaan talouden torjunnan strategia, ja edustaja Lintilä Poliitiikkaradiossa tänä aamuna ehdotti, voisiko tässä kokonaisuudessa näitten veroparatiisien torjunnassa olla parlamentaarisen ryhmän perustamisen paikka. Olen tässä päivän aikana sitä miettinyt, ja minusta se voisi olla hyvä idea, koska tämä on yli vaalikausien kestävää työtä, meidän yhteisiä ponnisteluja niin, että näitten veroparatiisien estämiseksi tehdään kaikki voitava niin kansallisesti kuin EU-vaikuttamisessa. Olen valmis vakavasti miettimään tätä Lintilän ehdotusta.

16.48 **Sami Savio ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On selvää, että monet veroparatiiseihin rahansa piilottaneet henkilöt ovat käyttäneet yhtä tai useampaa avustavaa tahoa käytännön järjestelyissä, koska heillä itsellään ei ole riittävää tietotaitoa eikä yhteyksiä pöytälaatikkoyhtiöiden perustamiseen veroparatiiseissa, rahojen alkuperän häivyttämiseen tai muihin rahanpesutoimiin.

Arvoisa puhemies! Rikoslain 5 luvun 6 §:ssä säädetään rangaistavaksi avunanto rikokseen. Kysynkin valtiovarainministeriltä: aikooko ministeriö puuttua veronkiertoa edistävien pankkien ja sijoituspalveluyritysten toimintaan, ja pyrkiikö se aktiivisesti sanktioimaan tuomittavat toimintamallit ajamalla esimerkiksi finanssivalvonnasta annetussa laissa mahdollistettua toimiluvan perumista ja rajoittamista, jotta veronkiertoa edesauttavat

Pöytäkirjan asiakohta PTK 34/2016 vp

pankit ja sijoituspalveluyritykset saadaan vastuuseen teoistaan ja yhteiskunnalle aiheuttamastaan taloudellisesta vahingosta?

16.49 Valtiovarainministeri Alexander Stubb (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Kuten edustaja Savio toteaa, Suomessa on pankkeja ja sijoituspalveluyrityksiä, ja niitähän tietenkin valvoo Finanssivalvonta. Finanssivalvonta on toiminnassaan itsenäinen ja riippumaton, ja sille on laissa erikseen säädetty valtuudet puuttua havaitsemiinsa rikkeisiin tai rikkomuksiin valvottaviensa toiminnassa. Olen vakuuttunut siitä, että Finanssivalvonta selvittää, onko Nordean tai muussa Suomen toiminnassa syyllistytty laiminlyönteihin, ja ryhtyy selvityksen perusteella tarvittaessa asianmukaisiin toimenpiteisiin. Nordean Luxemburgin toimintaa valvoo ja mahdollisesti sanktioi paikallinen viranomais. Sekä veronkierron että rahanpesun torjunnan osalta on tärkeää vahvistaa eri valtioiden välistä yhteistyötä ja tietojenvaihtoa. Haluan korostaa sitä, että tämä todellakin tulee antamaan sysäyksen eteenpäin verotietojen vaihdossa, koska pääomat liikkuvat vapaasti. Tämä tulee olemaan askel oikeaan suuntaan.

16.50 Hanna Sarkkinen vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Esitetty parlamentaarinen työryhmä veronkierron torjumiseksi, aggressiivisen verosuunnittelun suitsimiseksi ja veroparatiiseihin puuttumiseksi on erittäin hyvä keino, ja toivon, että se toteutuu. Me vasemmistossa tarjoamme 12 konkreettista aloitetta verosuunnittelun ja veronkierron estämiseksi, esimerkiksi hallintarekisteröinnin sanktioimisen, korkojen verovähennys-oikeuksien porsaanreikien tukkimisen, maakohtaisen kirjanpidon ja siirtohinnoittelusääntöjen uusimisen.

Arvoisa puhemies! Veronkierron moralisointi eri riittä, vaan me tarvitsemme konkreettisia ja oikeita toimia. Veronmaksu ei voi toisille olla vapaaehtoista, kun se tavalliselle kansalle on pakollista. Ongelma ei ole vain laitton veronkierto, vaan lain rajamailla menevä aggressiivinen verosuunnittelu, joka usein on sinällään laillista. Jos nämä kaikki verovuodot saataisiin tukittua ja veroparatiisit suljettua, niin meillä ei olisi tarvetta tehdä nytkään (Puhemies: Aika!) näitä leikkauksia.

Arvoisa puhemies! Tartuttekko esittämiimme konkreettisiin keinoihin?

16.51 Valtiovarainministeri Alexander Stubb (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Voin taata, että jos tässä salissa on yksi henkilö, jota kiinnostaa verokertymän kerääminen, niin se on Suomen valtiovarainministeri. (Välihuutoja vasemmalta) Jos on yksi ministeriö, joka haluaa kerätä veroja, se on valtiovarainministeriö, ja jos on yksi taho, joka sen tekee, niin se on Verohallinto. Meillä on jo tällä hetkellä olemassa laajapohjainen, poikkihallinnollinen virkamiestyöryhmä, joka käsittelee tämäntyyppisiä kysymyksiä, mutta ajatus siitä, että myös parlamentaarisesti näitä kokonaisuuksia voitaisiin katsoa, on mielestäni erinomainen.

Kuten tuossa muutenkin on todettu, niin Suomessahan on kansallisesti voimassa säännöksiä väliyhteisöistä, yritysten korkovähennysoikeuden rajoittamisesta, yleisistä veronkierron säännöistä, siirtohinnoittelusäädöksistä ja rajoitettu, emo- ja tytäryhtiödirektiiviin perustuva hybridisäännöstö. Näitä ja muuta uutta lainsäädäntöä voidaan ilman muuta kehittää. Tosiasia on — ja tässä olen edustajan kanssa samaa mieltä — että kaikki harmaaseen talouteen liittyvä ja veronkiertoon liittyvä on pois rehellisistä yrityksistä ja ihmisiltä, jotka ansaitsevat rehellisiä euroja, jotka hyödyttävät hyvinvointiyhteiskuntaa.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 34/2016 vp

16.53 **Sari Essayah kd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Jos pääministeri on, niin kuin tuossa totesi, tuomassa esitystä siitä, että tällainen parlamentaarinen työryhmä perustettaisiin, niin kristillisdemokraatit todella lämpimästi ovat mukana siinä ja onnittelevat tällaisesta avauksesta. Tämä olisi aivan erinomaista. Nyt tarvitaan niitä tekoja. Tarvitaan tekoja veronkierron estämiseen, ja kristillisdemokraatit esitti jo viime vaihtoehtobudjetissaan sitä, että 10 miljoonaa lisättäisiin nimenomaan Verohallintoon, jotta saataisiin lisää niitä verovirkailijoita, jotka tutkivat tätä harmaata taloutta ja myöskin veronkiertoa ja nimenomaan kansainvälisiä verorikoksia. Tällä hetkellähän Suomessa on 15 henkilöä, jotka tutkivat näitä asioita Verohallinnossa, kun esimerkiksi Ruotsissa on jo yksinomaan 200 henkilöä. Onko hallitus nyt valmis ihan oikeasti resursoimaan ja pitämään huolta siitä, että meillä on tarvittavat virkamiehet, jotka pystyvät estämään tätä veronkiertoa?

16.54 **Pääministeri Juha Sipilä** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Sain juuri hallituspuolueiden kiittauksen siihen, että tämmöinen parlamentaarinen seurantaryhmä voidaan perustaa, ja se voidaan tässä nyt sitten luvata. Edustaja Essayah ja muut, jotka ovat ehdotuksia täällä tehneet, se on nyt oikea paikka sitten tuoda näitä ehdotuksia. Vastaan näin lyhyesti, jotta valtiovarainministerille jää myöskin aikaa vastata tähän häntä koskeneeseen kysymyksen osaan, jos, puhemies, sopii näin. (Jukka Gustafsson: Ensimmäinen päätös avokonttorissa!)

16.54 **Valtiovarainministeri Alexander Stubb** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Edustaja Essayahin kysymys liittyi meidän resursseihimme. Itse asiassa julkisuudessa esitetyt arviot Suomen ja eräiden muiden Pohjoismaiden verohallinnon resursseista, jotka liittyvät rajat ylittävien tilanteiden verovalvontaan, ne luvut eivät ole enää ajan tasalla. Meillä tähän toimintaan käytetään Verohallinnon eri yksiköissä 95 henkilötyövuotta. Verohallintohan tilittää vuosittain veronsaajille verotuottoja noin 50 miljardia euroa, ja tuloverotuksen valvonnassa tehtiin verotettavan tulon lisäyksiä 400 miljoonaa euroa ja verotarkastusten perusteella maksuunpanoesityksiä 444 miljoonaa euroa. Meillä on Verohallinnossa tällä hetkellä — kävin siellä viime viikolla — 4 900 henkilötyövuotta. Tämä määrä tulee vähenemään asteittain, mutta se ei tule liittymään tähän kokonaisuuteen.

Varoista vielä sen verran, että harmaan talouden torjuntaanhan meillä oli edellisessä hallituksessa käytössä 20 miljoonaa euroa. Nyt määrärahan taso noin 16 miljoonaa ja sisäiseen turvallisuuteen 50 miljoonaa. Olemme aivan yhtä mieltä siitä, (Puhemies koputtaa) että resurssit näissä kysymyksissä säilytetään.

Toinen varapuhemies Paula Risikko: Ja tästä temasta vielä yksi kysymys.

16.55 **Eero Heinäluoma sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Nämä Panama-paperit ovat todellakin järjestyttäviä, ja nehän nyt näyttävät sitten kertovan, että asiat ovat juuri niin kuin ihmiset ovat pelänneet, että yhteiskunnassa on monenlaista moraalialia ja myös eliitin keskuudessa näyttää olevan näin. Niillä voi olla kuitenkin se hyvä vaikutus, että asiaan tartutaan. Eduskunta on kahteen otteeseen, kaudella 2007 ja kaudella 2011, tehnyt aika ison työn näiden harmaan talouden toimenpide-ehdotusten saamiseksi liikkeelle. Edellinen hallitus teki myös tässä paljon työtä. Tänä eduskunnan tarkastusvaliokunta on tehnyt päätöksen, että se ottaa tämän kansainvälisen veronkierron selvityksen kohteeksi, ja

Pöytäkirjan asiakohta PTK 34/2016 vp

tämä aloitetaan jo ensi viikolla. Valiokunta tulee kuulemaan myös paitsi Verohallinnon ja valtiovarainministeriön edustajia, myös näitä pankki- ja sijoituslaitoksia, jotta tämä asia otetaan päivänvaloon ja katsotaan, mitä tässä on tehtävissä.

Aikaisempiin eduskunnan päätöksiin kuuluu se, (Puhemies koputtaa) että eduskunta saisi selvityksen siitä, miten viranomaisten tiedonsaantia parannetaan. Onko ministeri Lindström tuomassa tästä ehdotuksen eduskuntaan?

Toinen varapuhemies Paula Risikko: Ja tässä taitaa olla ministeri Orpo. Haluatteko vastata?

16.56 Sisäministeri Petteri Orpo (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tiedonsaanti on itse asiassa merkittävä kysymys, kun tätä asiaa tarkastelee poliisin näkökulmasta. Poliisilla on hyvin rajalliset mahdollisuudet tällä hetkellä saada käsiinsä sitä aineistoa, jota Panama-vuodon yhteydessä on nyt maailmalla, murtamatta lehdistösuoja. Siis se ei ole mahdollista, koska se on lain suojaamaa. Mutta näyttää siltä, että se ensimmäinen viranomainen on Verohallinto, joka voi tässä liikkeelle lähteä, ja mikäli sitten löytyy epäiltyä rikollista toimintaa, niin silloin se siirtyy poliisille. Olen erittäin tyytyväinen siitä, että se viime hallituskaudella aloitettu harmaan talouden torjuntatyö on saanut jatkoa ja rahoitusta tämän hallituksen työskentelyssä, ja uskon, että poliisi on hyvin resursoitu siihen tilanteeseen, kun se oma hetki tulee. Tietenkin poliisi omia kanaviaan myöten pyrkii tälläkin hetkellä saamaan aineistoa, saamaan tietoa ja tutkimaan näitä vakavia, vakavia epäilyjä, joita tässä tapauksessa on.

Toinen varapuhemies Paula Risikko: Ja vielä lyhyesti ministeri Lindström.

16.58 Oikeus- ja työministeri Jari Lindström (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Joo, oikeusministeriön hallinnonalalle kuuluu tämä kansainvälinen yhteistyö rikosten selvittämisessä. EU:ssa ja Euroopan neuvostossa on keskusteltu paljon muun muassa tästä sähköisessä muodossa olevien todisteiden hankkimisesta silloin, kun se tarvittava tieto sijaitsee tuolla ulkomailla. Tähän pyritään luomaan tietenkin nykyistä nopeammat ja tehokkaammat työkalut, joilla helpotetaan näiden rikosten selvittämistä tuolla kybermaailmassa. Ja Suomi on tietenkin osallistunut ja tulee osallistumaan aktiivisesti tällaiseen keskusteluun, koska me tarvitsemme globaaleja ratkaisuja.

Tässä yhteydessä käytän tilaisuutta hyväkseni kiittääkseni lakivaliokuntaa siitä, että se on tällä viikolla yksimielisesti hyväksynyt tämän hallituksen esityksen menettämisseurauksia koskevan lainsäädännön uudistamisesta. Tällä pannaan täytäntöön tämä direktiivi rikoshyödyn jäädyttämisestä ja tuomitsemisesta menetetyksi. Hienoa työtä.

Kysymyksen käsittely päättyi.